

Redaktor naczelny:

Dr. ALEKSANDER VOGEL.

Biura redakcyi: ul. Kopernika 1. 7. I. piętro
otwarte od godziny 10 rano do godz.
1 w południe.

Biura administracyi: ul. Kopernika 7, parter
(sklep), otwarte od godz. 8 rano do 7
wieczór bez przerwy.

PRZEDPŁATA NA „GAZETĘ NARODOWĄ“

wynosi:

	we Lwowie	na prowincyi	za granicą
miesięcznie	1 zł. 50 ct.	2 zł.	
kwartalnie	4 zł. 50 ct.	6 zł.	7 zł. 50 ct.
opłóczennie	9 zł.	12 zł.	15 zł.

Numer kosztuje 6 ct.

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

GAZETA NARODOWA

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE przysyłają: we
Lwowie: Administracja Gazy Narodowej ul. Ko-
pernika 7; w Paryżu: C. Adam Gaborowski 30 rue
de Varenne Paris; we Wiedniu: Haasenstein &
Vogler (Otto Mass) Währingergasse 10 — Rudolf
Mosse Seilerstraße 2 — A. Oppel Grönergasse 13
M. Dukes Nachf.: Max. Augenthaler & Emarie
Lorenz Wollseise 6 — Schallk Wollseise 11 i J.
Danneberg, I. Wollseise 19; w Hamburgu: A. Stei-
ner; w Frankfurtu: A. M. Haasenstein & Vogler i
G. L. Danne & Comp.; w Warszawie: Reichen-
berg & Freuler.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwykłe na je-
dnospaltowy wiersz drukowym 100 rub. jego
miejsce 10 ct. — Nadzwyczajne wiersz 100
miejsce 30 ct. — Głosy publicystów za wiersz 10
miejsce 50 ct. — Prywatne korespondency
3 ct. od wiersza.

Ugodowi i opozycyjni Rusini.

Lwów 4 grudnia.

Ruslan, organ stronnictwa Rusinów poje-
dnawczo usposobionych, drukuje od dłuższego
czasu szereg artykułów p. t. „Dziesięciolecie no-
wej ery“, w których zastanawia się nad genezą
i dotychczasowymi wynikami działalności w sejmie,
w Radzie państwa i w kraju partii p. Bar-
wińskiego i tow.

Autor przypomina, iż dnia 30 listopada br.
minęło lat dziesięć od czasu, kiedy to w sejmie
poset Julian Romanowicz w imieniu klubu posłów
ruskich na podstawie kolegiatnie powziętej uchwa-
ły wygłosił znany program ujęty w cztery punk-
ta zasadnicze.

1. Odrębna narodowość ruska — tj. odręb-
na od polskiej i od rosyjskiej; 2. wierność ka-
tołickimowi na le uni; 3. wierność Austrii;
4. zaniechanie klótni z Polakami. Do roku wy-
parł się p. Romanowicz z programu i przerzu-
cił się na „konsolidację“ z moskalofilami, których
znovu za kilka lat porzucił, ażeby połączyć się z ra-
dykalami i socyalistami, zawziętymi przeciwnikami
moskalofilów, gdy teraz na czas walki przedwy-
borczej i *ad hoc* szuka nanow poparcia u mo-
skalofilów.

Sluszenie dowodzi autor owych artykułów
Ruslan, że postępowanie p. Romanowicza i jego
adherentów jest w wysokim stopniu niekonse-
kwentne i pozbawione godności. Z naturalnem,
zupelnie usprawiedliwionem uczuciem gorczy-
wykazuje on, że ruski program ugodowy z roku
1890 namietnie przesładowany przez opozycyjne
partye ruskie jest tak dawny, jak dawny jest
nowoczesny narodowy ruch ruski w Galicji,
gdyż sięga do r. 1848. Program Ruskiej Ra-
dy z roku 1848 wypaczony w serwilistyczne, bez-
myślne rutenstwo pod wpływem biurokracji ni-
emieckiej, która chciała go wyzyskać dla celów
germanizacyjnych, zanieczyszczony wpływami ro-
syjskiego panslawizmu, długo nie mógł wyzolic
się z tych obcych domieszek.

Dopiero gdy ruch ruski postawiony został
na tle prawdziwie narodowem, z jasnym i stano-
wczem odgraniczeniem jego stosunku, do Austrii,
do Polaków, do Rosyi i do cywilizacji zachod-
niej odżył i zaczął rozwijać się silnie, tak w ży-
ciu publicznem w naszym kraju w literaturze,
jak niemniej także w zakresie wpływu na Ruś
zakordonową spotężniał znacznie.

Na polu parlamentarnem stronnictwo p.
Barwińskiego zrobiło dla rozwoju ruszczyzny w
przebiegu dziesięciu lat, odkąd istnieje, więcej,
niż wszystkie razem opozycyjne stronnictwa za
lat kilkadziesiąt.

Pomimo to nie da się zaprzeczyć fakt, że
stronnictwo p. Barwińskiego słabo stoi. Najbar-
dziej widocznym to jest w toczącej się właśnie
akcji wyborczej. Każda kandydatura ugodowego
Rusina jest zwalczana przez wszystkie ruskie
opozycyjne stronnictwa, bez względu na różnice,

jakie ich zresztą dzieli pomiędzy sobą, z zapa-
miętałą zawzięcią i bezwzględnością. W każdym
z okręgów, w którym stają ks. Mandyczewski,
długoletni prezes klubu posłów ruskich w Radzie
państwa, Aleksander Barwiński, Modest Kara-
nicki i dr. Gładyszowski, toczy się przeciwko
nim tak zawzięta walka ze strony moskalofilów,
zwolenników *Dila*, i radykałów ruskich, że o
wiele łatwiej byłoby w każdym z tych okręgów
przeprowadzić wybór Polaka, niż któregośkolwiek
z ugodowców.

Jak to wytłumaczyć?

Wyjaśnienie tej zagadki nasuwa się samo
przez się. Oto u wszystkich razem i u każdej
z osobna z partji opozycyjnych ruskich chodzi
głównie o istnienie „partji“ jako takiej, a raczej
stanowisk komendantów partji — a wszystko
inne ma u nich podrzędne znaczenie. Pozosta-
wienie całkowite ich programów nietkniętymi —
z uchyleniem tylko borby z Polakami — czyni
partję osobną zbyteczną i dlatego zwalczającą
ugodowe stronnictwo Barwińskiego, bronią one
swojej egzystencji, swojej racji bytu. Z borby
one poczęły się, i gdyby borba ustała, nie mia-
łyby one co robić na świecie — i dlatego bro-
nią borby jak swojej rodzimej matki!

Biedny *Ruslan*, lekceważony i poniewiera-
ny zawistnie, przez przeciwników, w smutnych
rozprawy się rozpamiętywaniach nad trudnością
z jakimi ma do walenia idea ugodowa po-
między Rusinami.

I my nad tem boleujemy szczerze. Sądzi-
my jednakowoż, że ściślejsze i bardziej śmiałe, a
przedewszystkiem bardziej szczerze zbliżenie się
ugodowców ku Polakom, zapewni im stanowisko
silniejsze — przynajmniej na jedną stronę. Jeżeli
zaś wolą teraz radzić o sprawach krajowych
z Kroatami i Słowienkami, niż z Polakami, to
trudno im żądać gorętszej z ich strony przychy-
lności i zaufania z ich strony.

Niech *Ruslan* i z tej strony wyniki dziesię-
ciolecia działalności stronnictwa ugodowych Ru-
sinów weźmie pod rozwagę.

Lord Kitchener ma głos.

Lwów d. 5 grudnia.

Przed wybuchem wojny był naczelnym wo-
dzem angielskim w Afryce południowej generał
Butler, ale gdy się zaniósł na akcję, odebrano
mu komendę, ponieważ w raportach swoich
przedstawiał, że te, jakie są tam siły, nie wy-
starczą, że trzeba conajmniej 120.000 wojska,
jeżeli się ma poczynąć wojnę w widokach powo-
dzenia Zrazu szła wojna luzem, potem przystano
generała Bullera, który parę miesięcy przedtem
krytykując wyniki angielskich manewrów wielkich,
nazwał tak piechotę, jak jazdę i artylerję cał-
kiem niezdolnymi do wojny i to samo powiedział
zarówno o żołnierzach jak oficerach.

Później mianowano naczelnym wodzem mar-
szałką Roberta, który jako wódz w Indjach
w wojnie z Afganami zdobył sobie przydomek

lord of Kandahar i dodano mu do boku drugą
znakomitość wojskową, generała Kitchenera, który
sobie w wojnie z mahdzistami zdobył godność
lorda of Omdurman. Z czasem zwalono przeciw
Boerom 220.000 wojska regularnego i ochotników,
ściągniętych nie tylko z Londynu, ale i z kolonij,
z Kanady i Australii.

Sześć tygodni temu zapowiadał lord Roberts,
że wojna tak jak ukończona. Miał dnia 11 listo-
pada wrócić do Londynu dla objęcia z kolei po
Wolsleyu naczelnego hetmaństwa całej armii an-
gielskiej. Nie wyjechał jednak, bo ogłosiwszy
aneksję Oranii i Transvaalu, chciał się popisać
dowodem, że ta aneksja jest rzeczywistą. Tym-
czasem Boerzy nagle rozwinieli swe siły, które
już poczytywano za upadłe na liczbie i duchu i
okazało się, że mimo 220.000 wojska Anglii
właściwie zajmują tylko główne miasta i linie
kolejowe, a nawet i z tych nie wszystkie.

Zwlekano ze zwołaniem parlamentu świeżo
wybranego; nareszcie zbliżał się dzień otwar-
cia jego (wczoraj), a opinia angielska pienia
się ze złości, że nie tylko 400 Anglików wzięli
Boerzy do niewoli pod Dewetsdorpem, ale że po-
między Afrykanami Koplanda, którzy się usu-
nęli byli od przyłączenia do walczących o niepo-
dległość braci, szerzy się groźny, piekielny an-
tagonizm przeciw Anglikom.

Ostatniego listopada objął naczelną dowód-
ztwo Kitchener, którego wielbiciele zapewniali, że
on byłby się dawno uprzątnął z Boerami, ale
zazdrośny Roberts trzymał go na uwierzy i wszę-
dzie go tam wysyłał, gdzie energia Kitchenera na
nie się nie przyszyła.

W Anglii uchodzi za najstraszniejszą zbro-
dnię towarzyską zastrzelenie lisa. Wolno go tylko
szuć na śmierć, choćby panie i państwo mieli
skrecać karki a konie nogi w posęgu. Otóż, jak
donoszą z Londynu, lord Kitchener pytany, jak
myśli dobiec Boerów, odpowiedział: *Hunting down
zasczuć na śmierć!*

Kraj ma być podzielony na okręgi, w ko-
rych kolumny angielskie urządką obławę na
Boerów. Aby zaś Boerzy nigdzie chronić się nie
mogli, mają futury boerskie pójść z dymem, ko-
biety zaś i dzieci wypędzone do większych miast,
aby mężom i ojcom nie pomagali w walce.
Że te futury mogą należeć do wziętych już w
niewolę Boerów, że ci jeńcy wróciwszy z nie-
woli zastaną tylko zgłiszczoną, i przy tych zgłi-
szczach nikt ich nie powita — takich czułości-
wych uwag Anglik nie zna w życiu praktycznem.
Dobre są one dla niego tylko na deskach tea-
tralnych i w niedziele, kiedy dla przyzwoitości
udaje się na nabożeństwo.

Że się Kitchener ze straszniemi nosi myśla-
mi, wskazują dwie okoliczności. Najpierw zamy-
śla on wypędzić z Afryki południowej wszystkich
korespondentów gazeciarskich, aby nikt nie do-
nosił o rzeczach zbyt okropnych. A powtóre ma-
ją być do domu wyprowadzone wszystkie wojska
ochotnicze. Serca ochotników jeszcze nie stwardnia-
ły na żołnierskie serca angielskie. Gotowi oni nie
całkiem dokładnie spełniać poruczone sobie zadania.

nia, jak np. spalenie całych wsi, całych okolic, w
których kolej popsuto, chociaż mieszkańcy temu
nie byli winni.

Takich łotrów nieraz bywali świadkami
ochotnicy. Obecnie ma ogień stanąć jako broń
wojenna porówno z mieczem. Wszystko ma pójść
z dymem — aby przerazić Boerów. Dzienniki lon-
dyskie wywodzą, że ochotnicy głównie dlatego
pragną wrócić do domu, ponieważ po tylu mie-
siącach strasznej mitręgi wojennej i niedostatku
chcieliby wypocząć. Są też niezadowoleni z po-
wodu, że regularne pułki bywają prędzej od nich
puszczane do domu.

Kitchener żąda zatem przysłania świeżych
20.000 wojska regularnego, aby można obławę
prowadzić z ludźmi krzepkimi i na których spu-
ścić się można. Minister wojny sir Brodric po-
dobno nie przystaje na to z powodu kosztów
transportu, ale zapewne dlatego, że tej siły ze-
brać nie można pomimo znacznego podwyższenia
żołdu.

Aby się zabezpieczyć ze strony Kaplandu,
w którym Afrykanrzy się burzą, ma tam być
zaprowadzony stan wojenny. Bawiący teraz w
Londynie jen. Buller, wielce prawdomówny, o-
świadcza, że wojna w Afryce południowej może
jeszcze potrwać pół roku, jeśli nie dłużej.

Z bieżącej chwili.

Lwów 4 grudnia.

Organizuje się już postanowiona na kon-
ferencyi haagskiej komisja nieustająca.
Rząd francuski zamianował, właśnie podczas po-
bytu Krügera w Paryżu, od siebie czterech
członków, to samo dwóch rząd szwedzko-nor-
weskich.

Journal Off. podnosi oraz, że orzeczenia
tego trybunału międzynarodowego mają moc obowia-
zującą. Ze strony Francji jest to bodaj plato-
niczna manifestacja za interwencją z sprawie
boerskiej.

Korespondencya pomiędzy gabinetami w spra-
wie zwalczania anarchizmu toczy się jeszcze
ciagle, ale dotąd jeszcze nie uzyskano podstaw,
na którychby formalne rokowania zacząć się mo-
gły. Powodem tego jest, że gabinety są obecnie
zajęte sprawami daleko ważniejszymi, a zresztą
mało kto wierzy, aby nowe umowy między na-
rodowe w tej sprawie na co się w praktyce
przysłały.

Wielki niesmak w Niemczech wywołał nowy
p. mysl cesarza. Szef jnego sztabu Schlieffen za-
wiadomił wszystkie komendy jeneralne, iż cesarz
wypowiedział życzenie, aby armia wystawiła
Moltkemu pomnik w Berlinie. Szef sztabu
wzywa tedy wszystkich oficerów czynnych i re-
zerwowch, aby na kosztą tego pomnika złożyli
podwójną gaźę dzienną, co wystarczy.

Dzienniki zowią to rzeczą acyniespodziewa-
ną i godną ubolewania. Powszechnie sądzono,
że cesarz sam wzniesie ten pomnik, zwłaszcza,
że już dał odnośne zlecenie rzeźbiarzowi prof.

Uphuesowi. „Jeśli ma być pomnik składkowy, to
ze składek całego narodu, jak pomnik Bismarka,
albo niechaj rajchstag uchwali fundusze. Wcale
zaś przykrym jest przymus, wywierany na po-
doficerów. Prusaków przejmują w ogóle trwogą po-
stępowanie cesarza, reszta Niemiec uśmiecha się
tylko...“

Coraz bardziej zaognia się w Niemczech
walka między światem przemysłowym i zie-
mianiskim. Ziemianie żądają, aby giełda ich nie
wyzyskiwała i aby przy bliskim odnawianiu tra-
ktatów handlowych nie wydano rolnictwa na pa-
stwę przemysłu. Przedstawiciele przemysłu i rajch-
stag odrażają się obstrukcją bezwzględna na
wypadek, gdyby rząd chciał ratować rolnictwo.
Gotuje się burza, wobec której zjedzą w kąś wszel-
kie inne sprawy i wobec której zbledną wiado-
me wybryki parlamentu austriackiego i wło-
skiego.

Ziemianie poczynają przypierać rząd do
muru. Deputacya centralnej pruskiej izby rolni-
czej i wydziału niemieckiej rady rolniczej udała
się d. 1 bm. do Bülowa i wręczyła mu memo-
ryał w sprawie ustawy giełdowej i przyszłej ta-
ryfy cłowej, który też ustnie objaśniła. Kanclerz
się wykręcał. Powiedział, że może należałoby je-
eszcze dłużej obserwować skutki ustawy giełdo-
wej, zanimby się jakie zmiany postanowiło.

Co do przyszłej taryfy cłowej odparł kan-
clerz, iż na razie nie może składać oświadczeń o
bowiązujących, ponieważ projekt jeszcze nie zo-
stał zbadany i ułożony przez radę związkową i
on uchwał jej przesądzać nie może. Może tylko
zapewnić, że wszystkim słusznym życzeniom zie-
mian stanie się zadość, o ile to da się pogodzić
z ogólnie-ekonomicznymi interesami. Ułożenie pro-
jektu nowej taryfy cłowej i przedłożenie onego
rajchstagowi będzie o ile możliwości przyspie-
szone.

W Serbii zanosi się na ogromnie ważną
a niezbędnie potrzebną reformę na polu sądo-
wnictwa. Wichry i maelstwa stronnictw, wal-
czących o ster rządów, sprawiły, że sądy złożone
są w znacznej części z ludzi wręcz stronnicych
a nadto żadnego nie mających pojęcia o ju-
rysteryi.

Skupecznie ma być przeto przedłożony pro-
jekt ustawy, mocą której wszyscy sędziowie pójdą
w odstawkę; listę przyszłych sędziów zesta-
wić i królowi do zatwierzenia przedstawić ma
komisya, złożona ze znakomitych prawników,
uwzględniając tylko na uzdolnienie, przyzwoitość i za-
sługę. Wejdą do niej: minister sprawiedliwości,
prezycenci trybunału apelacyjnego i kasacyjnego,
jeden członek rady stanu, szef sekcynj w mi-
nisterstwie sprawiedli., najstarszy rangą profesor
fakultetu prawniczego i prezes izby adwokackiej.

Podwójna nić.

Napisala

Miss Ellen Thorneycroft Fowler.

(Ociąg dalszy).

Mimo to Robert miał i dobre przymioty.
Szczerze był przywiązany do matki i wiedział,
że jest sumienie w człowieku. Postępował z niem
wprawdzie bardzo często tak, jak niemowlęta
postępują z mamkami — krzyczał na nie „uli“
próbował przerazić je krzykiem i starał się spe-
dzić je ze swego stanowiska — ale mimo tego
wszystkiego nie tyle chodziło mu o to, aby su-
mienia swego nie posłuchać, co o to, aby uciec
przed niem.

Julia Welford była przeciwnieństwem swego
brata. Była gorzej uposażoną od natury, a za-
tem bardziej nieszczęśliwą.

Była to jedna z tych kobiet litości godnych,
które oprócz powierzchowności i głębokiego uc-
zucia nie posiadają nic więcej. Trawił ją nie-
masywny głód uczucia, a natura nie dała jej
odpowiedniej władzy, aby jego źródła u bliżnich
otwierała.

Dziewczyną była przystojną i powinna była
mieć powodzenie, coż kiedy na nieszczęście bra-
kło jej najzupełniej tego nieokreślonego przy-
miotu, który mężczyźni nazywają powabem,
a w spojrzeniu jej bezspornie pocziwem nie
było żadnego pocziwa wartości rzeczy.

Julia Welford przywiązywała zbyt wiele
nadziei do wszystkich i do wszystkich, co też

wieczne rozczarowanie było jej nieodłącznym to-
warzyszem.

W banku życia ustawicznie przekraczała
swoją kredyt, to też obliży jej straciły zupełnie
wartość. Nigdy nie mogła zrozumieć tego faktu,
że miara jedyna, jakiej mamy prawo od innych
się domagać, jest ta, którą sami mierzymy i że
skoro najlepszą częstą siebie samych możemy
ofiarować tylko komus jednemu — powinien on
czy ona czekać tej jedynej osoby, której ma dar
ze swoich skarbów uczynić

A biedna Julia żyła w przekonaniu, że zaj-
muje pierwsze miejsce w duszy ludzi, którzy na
jej własnej drabinie uczuć stali dopiero na dwu-
dziestym piątym szczeblu.

W takich razach, gdy się przekonywała, że
nie jest oczywiście ani jedynym ani pierwszym
przedmiotem afektu danego osobnika, zalewała
się łzami i wołała, że miłość to pułapka na nie-
opatrznych, a przyjaźń to puste słowo. Była naj-
zupełniej pozbawioną zmysłu proporcji.

Don Welfordów był wielki, niezgrabny i wy-
godny, a nazywał się Fairlawn. Stał na granicy
ziemi, należącej do ładnej willi Sunnydale. Mr.
Welford i Robert jeździli codziennie koleją do
sąsiedniego miasta Trawley załatwiać swoje inte-
rasy zawodowe.

Pewnego dnia mniej więcej w tydzień po
Bożem Narodzeniu Robert, siedząc w otoczeniu
rodziny w około stołu, nakrytego do herbaty, za-
pytał głośno:

— Czy widział kto gdzie nowego organi-
stę, co przyszedł do Sunnydale'u po starym Le-
sterze?

— Ja go widziałam, mój drogi — odpowie-
działa mrs. Welford — to człowiek bardzo stary
i wygląda strasznie, ale mrs. Bailey mówiła mi,
że to przyjemny człowiek w rozmowie.

— Czy nie dała mamie mrs. Bailey żadnej
bliższej wiadomości o nim samym, albo o jego
rodzinie? — pytał Robert.

— Tak, opowiedziała mi dużo o nim — od-
parła matka Roberta, rozsiadając się wygodniej
na krześle, aby łatwiej wyrecytować całą tę ma-
se nowin, jaką zebrała. Mrs. Welford bardzo lu-
biła opowiadać. Była to jej jedyna rozrywka, to
też nie pomijała żadnej sposobności, która jej
pozwalala na taką uciechę. A dziwną w tem by-
ła tylko ta okoliczność, że tak często praktykując
to zajęcie, nie nauczyła się wykonywać go jakoś
lepiej — krótko mówiąc, ustawiczna praktyka jej
w tym kierunku nie szła w parze ani w odpo-
wiedniej mierze z doskonałaniem się jej w tego
rodzaju elokwencji. Pocziwa ta dama posiadała
dar obierania z wszelkiego interesu wszystkiego,
czego się tylko tknęła. Najciekawsza informacja
przemieniała się w ustach mrs. Welford w zwy-
kłą niezgrabną plotkę. Pochodziło to po części z
stąd, że opowiadając jakąś historję, nie była
zdolną oddzielić ziarna od łupiny i odrzucić nie-
istotnych jej epizodów na bok, a po części z przy-
zwyczajenia, do którego się umyślnie nagięła,
aby powtarzać roznozmowy cudze tak, jak je sły-
szała, nie używając zaś wcale zdań, zaczynających
się od że tj. tej formy, którą gramatycy łacini
nazywają oratio obliqua.

— Spotkałam mrs. Bailey coś dwa tygodnie
temu — zaczęła — a może i nie, zdaje mi się
że to musiało być przed trzema tygodniami, bo
pamiętam dobrze, że nie było śniegu na polach,
a gdyby był już leżał na ziemi, tobym była nie
mogła stać na drodze i rozmawiać z kimkolwiek,
pewna zaś jestem, że śnieg leży teraz już prze-
szło dwa tygodnie.

— Spadł równo dwa tygodnie temu —

wtręciła Julia — ale co to ma wspólnego z or-
ganistą i jego rodziną.

— Nic, moją drogą, nic, chciałam sobie
tylko przypomnieć, jak to dawno już temu, jak
mi mrs. Bailey opowiadała o nim. Skoro, jak
mówicie, równo dwa tygodnie temu, jak śnieg
padł, w takim razie będzie prawie trzy tygo-
dnie od tego dnia, w którym zatrzymałam się
na drodze, aby porozmawiać z mrs. Bailey. Był
to dzień dziwnie ciepły jak na tę porę roku i
przystanęliśmy, aby porozmawiać minutkę, mo-
że zresztą minęło i parę minut a nie czułyśmy
ani trochę chłodu.

— Dobrze, ale niech mama opowiada o
Morganie — przerwał Robert.

— Jak mówiłam, rzekła do mnie mrs. Bai-
ley: „Mrs Welford, czy pani jeszcze nie nie
słyszała o nowym naszym organiscie?“ „Nie,
mrs. Bailey“ — odpowiedziałam — „nie miałam
czasu rozmawiać o nim z nikim, bo to teraz
tyle zajęcia, a tak mało czasu na te wszystkie
przygotowania do Bożego Narodzenia, że nie mo-
żę — bo ja zawsze muszę koniecznie sama
doglądać i plum-puddingów i pieczeni wołowej
i pierunków — gdy się to zostawi służącym, to
z pewnością coś się nie ude albo mięso nie-
dość jest przypieczone, albo w piernikach czuć
tłuszcz.“ „Masz pani zupełną rację, mrs. Wel-
ford“ odparła mrs. Bailey „kto chce mieć do-
brze co zrobionego, musi się sam tem zająć, a
nie spuszczać się w niczem na nikogo“. To na-
prawdę bardzo rozumna kobieta.

Robert próbował po raz drugi spr. wadzić
odbiegającą od przedmiotu rodzicielską swoją na
tę drogę konwersacyi, która dla niego przedsta-
wiała interes.

— No, a coż z Morgan'em, mamó?

— Byłabym wam już powiedziała wszyst-

ko, co wiem o nim, gdybyście mi nie przerywali.
„Mr. Morgan to stary człowiek, interesujący i
doskonały muzyk“ — ciągnęła dalej mrs. Bailey —
„a żona jego to bardzo pocziwa kobieta, tylko
ma język zanadto ostry mojem zdaniem“ „Mrs.
Bailey“ powiedziałam ja „to nieszczęście, żona
człowieka, co żyje z pracy rąk swoich, nie po-
winna mieć nigdy ostrego języka. To może za-
szkodzić mężowi, a i jej samej nie może przy-
nieść pożytku“.

— Nie powiedziała mrs. Bailey jeszcze cze-
goś więcej o nim — zapytał nienasycony
Robert.

— O tak i to dużo i wszystko wam po-
wtorzę, tylko mi dajcie dojść do słowa — od-
parła matka. — Pokazuje się, że Morganowie
mają wnetkę, której wychowują w domu —
nadmierzają pękna dziewczyna, nie właściwie w
ostatnich czasach nie mieli jej w domu u siebie,
bo dziewczyna objęła jakąś posadę guwernantki,
zdaje mi się, czy panny do towarzysstwa, czy
co; podobnego i swoję pensyjkę dodaje do bar-
dzo skromnych dochodów swego dziadka, aby
mu było ockolwiek łatwiej żyć. Tylko święta
spędza w domu, a teraz jest właśnie znowu u
dziadków.

— Widziałem ją — zawołał Robert —
prawdziwy „obraz rozkoszy“.

— Prawdę mówisz — potwierdził ojciec
jego — zdaje mi się, że to jedna z najprzystoj-
niejszych panien, jakie w życiu widziałem.

— Tylko haniebnie się ubiera — zauważy-
ła Julia — nosi suknie kupowane gotowe i cze-
sze się na przedpotopową modę. Nie widzę w
niej wcale nic podziwiania godnego.

(C. d. n.)

Z powodu przeniesienia hali u do hotelu „George'a“ urządzam w magazynie pod firmą E. MACHAŃSKI

róg ul. Jagiellońskiej i Trzeciego Maja, za zezwoleniem władzy

WYSPRZEDAŻ towarów galanteryjnych, perfumeryi, konfekcyi damskiej etc. MIKOŁAJ LUDWIG,

Z WARSZAWY

piszą do Czasu:

Obcy nawet, widząc wczorajszego wieczornego i nocny ruch uliczny w Warszawie byłby oddał na pierwszy rzut oka, że stało się coś niezwykłego. Pędzące w kierunku Belwederu i napowrót dorożki powoływały, że stamtąd wychodzą wiadomości i zarządzenia.

W teatrach wśród aktu pierwszego, rozchodzi się podawana szeptem w mgieniu oka z ust do ust wieść o śmierci ks. Imeretyńskiego. Dziennikarze, oficerowie, urzędnicy nagłe opuszczają krzesła — zostawiając sam świat niewieści. Roją się redakcje, do domów prywatnych wpadają znajomi studenci, posłańcy, sługi, pracujący telefonem, oblegani jest urząd telegraficzny — i tak lotem błyskawicy w jednej chwili wie o śmierci naczelnika kraju ks. Imeretyńskiego cała Warszawa, zmobilizowana w swej czujności nadzwyczajnej.

Do późnej nocy trwał ten ruch, który oczywiście objawił się w przepelnionych restauracjach, handlach, kawiarniach, a obok powszechnego pierwszego wrażenia żalu, czytałeś z wszystkich oczu pytanie wymowne: „A co teraz?”

Oczywiście krzyżowały się tysięczne szczyty z ostatnich chwil księcia i pierwszych rozporządzeń pogonnych. Niewiele one różnią się od pierwszych wiadomości w nocy wam posłanych i depeesz. — We czwartek rano skarżył się książę na dolegliwości żołądkowe i jakiś ucisk serca. Ponieważ księżna tu nie ma, gdyż wyjechała do Petersburga, zajął się sumienne wszystkim kammerjunker p. Jaczewski, urzędnik do szczególnych poruczeń, wzywając na godzinę pierwszą lekarzy — profesorów uniw. warsz. Szczerbakowa i Kudrewickiego. Obaj skonstatawali nieznaczne osłabienie działalności serca, zalecając odpowiednich środków (synapizmy) spożytych. Sprawa nie przedstawiała zdaniem lekarzy żadnych wprawdzie obaw, mimo to Jaczewski z góry już zamówił lekarzy na godzinę 7 wieczór wzywając nadto profesora Baranowskiego. Książę istotnie popołudniu około 1/4 zdrzemał się chwilowo, poczem zapadł w głębszy sen. Nie przerywano mu go, uważając jako pomyślny objaw. Zamówieni lekarze zebraли się na dole w sali oczekując przebudzenia się księcia. Kiedy to trwało za długo wszedł o godzinie 8 p. Jaczewski do sypialni, gdzie przedstawił mu się nieoczekiwany widok.

Książę leżał na ziemi, obrócony na lewy bok z głową na lewej stronie czoła, niezawodnie spowodowanym upadkiem z łóżka przy nagłym ataku i porażeniu serca. Książę już nie żył. Prof. Baranowski, Szczerbakow i lekarz pogotowia ratunkowego z zakładu dr. Solmana używali wszelkich środków — lecz bezskutecznie. Ciało złożono na łożu. W nocy miała się odbyć sekcja zwłok, dziś zaś ich zabalsamowanie. Zarządzono 2 nabożeństwa o godz. 2 po południu i 8 wieczorem (w cerkwiach).

W jednej chwili zebrał się w Belwederze Podgorodników, Zenger, Miękin (brakło Komarowa) wszyscy generałowie i jedyny krewny książę tu obecny baron Bookshewden. Pomocnik jen. gub. Podgorodników wysłał do cesarza depezę o wypadku, obejmując prowizorycznie rząd Królestwa, zaś komendę wojsk warszawskiego okręgu wojennego objął w zastępstwie tymczasowo generał piechoty Komarow.

Oczywiście dziś powstają wszelkie możliwe i niemożliwe kombinacje co do mianowania następcy zmarłego. A zatem między wieloma kandydatami wymienianą Dragomirową, a nie brak i kombinacji o którymś z W. książąt, czemu zawsze jednak stoją na przeszkodzie niekonweniencye wypływające ze stosunku ewentualnego tego stopnia wielokorzący wobec ministra spraw wewnętrznych.

Dodają w końcu, że śmierć księcia Imeretyńskiego jest znowu potwierdzeniem legend warzawskich niższych warstw, podług której kto raz został namiestnikiem w Królestwie, tego tu na zajęciem posterunku czeka śmiertelna choroba lub śmierć. Innego awansu z tej posady już nie ma. Berg, Kotzebue, Albedyński, Hurko a obecnie Imeretyński stwierdzają to. W szereg żywych a czynnych już z tego stanowiska nie wraca.

Zwłoki ks. Imeretyńskiego mają być przewiezione do Zamku i tu wystawione. Z handlowych kwiatowych wynoszą wieniec wspaniały, które dorożkami wiozą do Belwederu.

Telegraficzne zarządzenie ministra sprawiedliwości.

Lwów d. 4 grudnia.

Przewódca polskich socjalistów p. Ignacy Daszyński, były poseł z piątej kurii krakowskiej a obecnie kandydat na posła z tego samego okręgu, zasądzony został przez dwie instancje sądowe na karę trzytygodniowego aresztu a wobec prawomocności wyroku krakowski sąd powiatowy karny wezwał go do odbycia tej kary.

Głuche pogłoski mówiły, iż p. Daszyński zwrócił się był do ministra sprawiedliwości z prośbą o wstrzymanie wykonania tej kary, obecnie bowiem w okresie przedwyborczym odsiadanie trzytygodniowego aresztu przyniosłoby mu szkodę w „zarobkowaniu”. Dalsze pogłoski twierdziły, iż p. minister przychylił się do życzenia p. Daszyńskiego — ale że tego rodzaju orzeczenie ministra nie byłoby zgodne z przepisami ustawy, przeto wstrzymaliśmy się od notowania nawet

tej wiadomości. Obecnie atoli *Naprzód* przynosi następujące doniesienie:

„Towarzysze Ignacy Daszyński otrzymał następującą uchwałę sądowną:

„Wskutek telegraficznego polecenia c. k. ministerstwa sprawiedliwości w Wiedniu z dnia 29 listopada 1900 roku numer telegramu 7665 zarządza się wstrzymanie wykonania kary trzytygodniowego aresztu, na którą p. Ignacy Daszyński wyrokem c. k. sądu krajowego, jako trybunału apelacyjnego z dnia 20 listopada 1900 roku zasądzonym został, aż do dalszego o zarządzenia c. k. ministerstwa sprawiedliwości i o tem się p. Ignacy Daszyński zawiadamia. C. k. sąd powiatowy karny. Kraków d. 30 listopada 1900 roku. *Ferens w. r.*”

„Tak więc plany „pewnych sier”, które chętnieby widziały kandydata socjalistycznego przed wyborami pod kluczem, spełży na niczym.”

Wedle tej wiadomości przeto, karę trzechtygodniowego aresztu, nałożoną na p. Ignacego Daszyńskiego prawomocnym wyrokiem, karę, która wedle §. 397 proc. karn. powinna być niezwłocznie wykonaną — minister sprawiedliwości odczytał na nieograniczoną czas.

Przepisy ustawy o postępowaniu karnem w sprawie odroczenia wykonania kary opiewają:

§. 482. Wykonanie kary aresztu nastąpi zwyczajnie w tym sądzie powiatowym, który w pierwszej instancji wydał wyrok, chyba, że trybunał pierwszej instancji w szczególnych przypadkach inaczej zarządził. Jeżeli prośba o złagodzenie lub darowanie kary (§§ 410 i 411) wniesioną została jeszcze przed rozpoczęciem kary, a poparta jest takimi okolicznościami, na wzgląd zasługującym, które dopiero po zapadnięciu wyroku na jaw wyszły, wówczas można wstrzymać wykonanie kary, jeżeli inaczej cel prośby byłby zupełnie lub w części udamremniony.

Rozporządzeniem min. sprawiedl. z 24 lipca 1874 l. 9556 pouczono sądy niższe, że co do prośb o odroczenie, ulaskawienie lub złagodzenie kary, sądy powiatowe w sprawach przez siebie w pierwszej instancji załatwionych takie same mają zadanie i w tym samym do sądów krajowych wyższych zostają stosunku, jak trybunały pierwszej instancji we wszystkich innych sprawach karnych; prośby takie załatwia zatem sąd powiatowy i przedkłada je ewentualnie sądowi krajowemu wyższemu.

§ 401. Rozpoczęcie wykonania kary, pozbawiającej wolności, która nie przenosi sześciu miesięcy, może być na krótki czas odłożone, gdyby wskutek niezwłocznego jej wykonania narażono skazanego na uszczerbek w jego zarobkowaniu lub w sposobie utrzymania niewinnej rodziny, a nie zachodzi obawa jego ucieczki. Odroczenia takowego najwięcej na sześć tygodni, dozwolone może po wysłuchaniu prokuratora trybunału pierwszej instancji w grodzie czterech sędziów, z których jeden przewodniczy. Na dłuższe odroczenie zezwolić może tylko, na wniosek sądu pierwszej instancji dla przyczyn nader ważnych, trybunał drugiej instancji. Prośbę o takie odroczenie kary wniesić należy do sądu pierwszej instancji, który ją odrzuci, jeżeli nie uważa za stosowne uczynić wniosek przychylny.

Przeciw tym rozstrzygnięciom nie ma żadnego środka prawnego.

Wykonanie kary, pozbawiającej wolności, nie przenoszącej sześciu miesięcy, na którą skazano osobę wojskową (z obrony krajowej) odczytać należy na żądanie właściwej władzy wojskowej (obrony krajowej), jeżeli skazany powołany jest do pełnienia służby.

Wykonanie kary, pozbawiającej wolności nie może być przerwane.

Przepisy powyższe, obowiązującej procedury karnej dowodzą, iż odroczenie wykonania kary, na którą ktoś prawomocnie został zasądzony, zarządzone być może jedynie przez sądy — wstrzymanie więc przez ministra sprawiedliwości wykonania kary uważać musimy za rzecz niezgodną z przepisami ustawy.

Wprawdzie zdarza się, iż faktycznie dopuszczaniem bywa czasem odroczenie wykonania kary w razie uzyskania t. zw. „wielkiej sygnatury” cesarskiej na podaniu o ulaskawienie, ale tylko w wypadkach, gdzie ulaskawienie jest prawdopodobne — tu atoli, o ile nam wiadomo, wypadek ten nie zachodzi.

Natomiast, o ile nam się zdaje, jest to pierwszy wypadek, aby winowajca przez dwie instancje prawomocnie zasądzony na karę pozbawienia przez trzy tygodnie wolności, dostał „urlop” od ministra sprawiedliwości dla tego, że w tym czasie właśnie mają się odbyć wybory do parlamentu i że on kandyduje.

Nie mylimy się zapewne, jeżeli wypowiem przekonanie, że konserwatywny kandydat takiego aktu wyjątkowej protekcji w drodze telegraficznej nie uzyskałby a nawet nie starabym się o coś podobnego. Nie wiemy, jakie są dalsze plany ministra sprawiedliwości, wątpliwy bowiem, aby miał zamiar w przyszłej swojej działalności politycznej oprzeć się na stronniectwie socjalistycznym i jest rodzajem „anarchii z góry” a tem samem musi się spotkać z surową krytyką tych, którym zależy na utrzymaniu i wzmożeniu powagi władz i ustaw.

Ruch wyborczy.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Kraków 4 grudnia.

Wczoraj wieczorem odbyło się za zaproszonymi zgromadzenie wyborców, na którym przemawiał kandydat sfer rękodzielnich p. Zieleni.

Uczestników przybyło przeszło 150, którzy oklaskami przyjęli ekonomiczny program p. Zieleniewskiego i uchwalili jego kandydaturę.

Centralny komitet wyborczy zatwierdził przedstawione sobie przez komitety powiatowe kandydatury:

p. Juliusza Giżowskiego na okręg wyborczy IV kurii Turka-Sambor-Stare miasto-Rudki, jako też kandydaturę

dr. Adama Doboszyńskiego na okręg wyborczy V kurii Przemysł-Drohobycz-Mościska-Rudki-Sambor i wzywa wyborców, aby tylko na tych kandydatów swoje głosy oddawali.

Dr. Włodzimierz Kozłowski, wiceprez. centr. komitetu wyborczego. Teofil Merunowicz, sekretarz.

KRONIKA.

Lwów, dnia 4 Grudnia.

Minister Hartl w Lwowie. Wiceprezydent krajowej rady szkolnej dr. Michał Bobrzyński przedstawił ministrowi Hartlowi w poniedziałek o godzinie 6 po południu członków, referentów i urzędników krajowej rady szkolnej, krajowych inspektorów szkolnych i dyrektorów wszystkich szkół średnich bywalskich. Minister rozmawiał ze wszystkimi przedstawionymi osobami, przyczem omawiano zwłaszcza trudności co do pomieszczenia szkół średnich. Minister skorzystał z tej sposobności, aby poinformować się co do rozmaitych kwestyj z zakresu szkolnictwa oraz co do stosunków nauczycieli szkół średnich, zwłaszcza zaś także nauczycieli szkół ludowych. Dr. Hartl zawiadomił zarazem wiceprezenta dr. Bobrzyńskiego, że wszystkie rozległe wnioski, uczynione przez radę szkolną krajową co do poniesienia profesorów szkół średnich do wyższych klas rangi, zostały przyjęte. Następnie przybył prezydent miasta Lwowa dr. Małachowski wraz z członkami miejskiej rady szkolnej okręgowej, z którymi minister omawiał zamiar założenia wyższej szkoły żeńskiej we Lwowie.

O godz. 7 przybył prorektor uniwersytetu prof. dr. Abraham wraz z dziekanami, oraz rektor politechniki dr. Niemcewicz, również z dziekanami wydziałów. Minister zapowiedział, iż zwizdzi we wtorek uniwersytet i politechnikę, ażeby na własne oczy oglądnąć te budynki i o-mówić poruszone przez obu rektorów kwestje rozszerzenia tych budynków.

Pomiedzy innymi przyjął jeszcze minister rektora akademii weterynaryjnej dr. Szpilmana, radcę namiestnictwa Korzeniowskiego, radcę dworu dr. Kadynego oraz kilka osób w sprawach prywatnych. W końcu przyjął minister na życzenie rektora politechniki deputację trzech studentów politechniki lwowskiej, którzy wręczyli ministrowi memoriał dotyczący demonstracji czynionych w ostatnich czasach, a usiłujący usprawiedliwić postępowanie młodzieży. Minister zapowiedział deputacji sumienne zbadanie ich prośby, zaznaczył jednak, że pierwszym obowiązkiem studentów musi być uszanowanie i utrzymanie nienaruszonej powagi rektora i profesorów. Gdyby obecne niemożliwe stosunki na politechnice się nie zmieniły, a postępowanie studentów nie stało się rozważne, wówczas netylko powaga, lecz nawet egzystencja politechniki byłaby w wielkiem niebezpieczeństwie. Minister napomniął członków deputacji, ażeby na kolejnych swych oddziaływali w duchu uspokajającym i pojednawczym.

We wtorek o godzinie 9 rano przybył minister Hartl w towarzystwie wiceprezenta Bobrzyńskiego do gmachu uniwersyteckiego. W alu uniwersyteckiej przyjęli go profesorowie in corpore w togach, a powitała mowę wygłosił prorektor prof. dr. Abraham. Po odpowiedzi ministra, prorektor przedstawił ministrowi profesorów, poczem rozpoczęło się zwiędanie gmachu.

Minister zwizdził instytut historii sztuki nowożytny, instytut zoologiczny, bibliotekę i salę wykładową nr. III, jeann z największych w gmachu. Następnie przekonał się p. minister, że sufity w bibliotece są podstępniowane, grożą bowiem zawaleniem się, sale wykładowe zaś za małe i pozbawione światła.

Następnie udał się minister na politechnikę o godzinie pół do 11. Rektor profesor dr. Niemcewicz przedstawił mu zgromadzonych profesorów.

W dalszym ciągu zwizdził minister gimnazjum IV skąd o godz. 11 przybył do zakładu nar. im. Ossolińskich. Oprawdany przez kuratora ks. Lubomirskiego i dyrektora Mateckiego, zwizdził minister bibliotekę, gabinet medal i monet i galerię obrazów poczem połącznawszy się z przedstawicielami zakładu, wyjechał zwizdzając seminarium nauczycielskie mieszkie na ul. Kalczej. W dalszym ciągu zwizdził minister inne gimnazja, oraz seminarium żeńskie na ulicy Sakramentek, wszędzie witany przez gremia profesorów z dyrektorami na czele.

Po drodze, zwizdzając zakłady szkolne, oglądał minister kościół OO. Dominikanów, wolską cerkiew, oraz kościół katedralny obr. rzym. kat. Wielkie wrażenie wywarła na nim kaplica Boimów, leżąca tuż obok kościoła katedralnego, której wnętrzu długi czas z ciekawością się przysglądał.

Po południu o godzinie 2 min. 55 odjechał minister w towarzystwie namiestnika do Krakowa, gdzie ma być na uroczystym otwarciu akademii sztuk pięknych we śróde.

Minister był obecnym około pół godziny na poranku urzędowym ku czci Adama Mickiewicza przez młodzież gimnazjum Franciszka Józefa.

Minister był i we wtorek na wczesnym obiedzie u namiestnika.

Przeniesienia. Namiestnik przeniósł inżynierów Leona Krobickiego ze Złoczowa do Bochni i Teofila Dujanowicza z Bochni do Złoczowa.

Dyrekcja poczt i telegrafów przeniosła oficyna pocztową Maryana Zdrękiewicza ze Skąły do Jarosławia.

Ze sfer kolejowych. Minister kolei żelaznych przeniósł ze względu służbowych komisarza budownictwa Stanisława Reklewskiego z kierownictwa budowy kolei przeworsko-rodawskiej z Jarosławia do dyrekcji krakowskiej. Przeniesiony został na własne żądanie asystent Franciszek Kokosiński z dyrekcji stanisławowskiej do okręgu dyrekcji wiedeńskiej.

Krajowe dodatki do podatków na r. 1901. Wydział krajowy uchwalil przedstawić sejmowi

zaraz na pierwszym posiedzeniu prowizoryum budżetowe na pierwszy kwartał 1901. Wydział krajowy uprasza sejm o upoważnienie go do czynienia wydatków zwyczajnych w pierwszym kwartale 1901 na podstawie budżetu z 1900 i do pobierania dodatków w tej samej wysokości jak w 1900

Wprawdzie wydział krajowy proponuje w preliminarzu budżetu kraj. na 1901 zniżyć dodatków krajowych o pięć, względnie 6 groszy, propozycja jednakże opustu w dodatkach opiera się na przypuszczeniu, że funduszowi krajowemu otworzy się nowe źródło dochodów w dodatkach do podatku państwowego od spirytusu. Gdyby ustawa ta nie przyszła do skutku, w takim razie nietylko potrzebaby było zatrzymać tegoroczną stopę dodatków, ale jeszcze zaciągnąć pożyczkę.

Dlatego wydział krajowy nie przesadzając sprawy wejścia w życie ustawy o dodatkach do państwowego podatku od spirytusu, będzie w prowizoryum budżetowym domagał się dodatków tylko dotychczasowych. Gdyby ustawa o podatku od państwowego podatku od spirytusu weszła istotnie 1 stycznia 1901 roku w życie, a sejm układając definitywnie budżet na 1901, zniżył w myśl propozycji wydziału krajowego stopę procentową dodatków, to opodatowanym uiszczoną w pierwszym kwartale nadpłatę odpisze się na rachunek należności, przypadającej za drugi kwartał.

Egzamin z rachunkowości państwowej zdali w namiestnictwie p. Bron. Paliszewski i p. Józef Plaza, obydwa ze Lwowa

Budżet mł Lwowa na r. 1901 oblicza dochody zwyczajne i nadzwyczajne na 5,379,000 koron a rozchody również zwyczajne i nadzwyczajne na 5,341,000 koron. Z wydatków idzie największa suma tj. 1,067,103 koron na opłatę procentów od długów, na szkoły idzie kwota 930,000 koron, a na administrację miejską 967,000 koron. W dochodach najważniejszymi są gminne dodatki do podatków, które dają 1,160,000 koron, opłaty od spirytualiów 918,000 koron i podatek czynszowy 572,500 koron.

Węgiel we Lwowie od paru dni potaniał: dostać go można po 88 ct. za cetrnar, podczas gdy dawniej po 93 ct. go sprzedawano. Natomiast drwa opalowe podrożały o 4 centy. Cetrnar ich kosztuje teraz 54 ct.

Puste kasy. Lwowska kasa kolei państwowych jest od pewnego czasu zupełnie wyczerpaną. Pustki są w niej takie, że w tych dniach nie była w możności zapłacić rachunku na kilka zaledwie tysięcy koron. Musiała wierzyciela swego prosić o zwłokę.

W lwowskiej filii banku dla handlu i przemysłu został na podobno dyrektorem p. Grabskim dr. Szymon Mester z krakowskiej filii banku hipotecznego.

Wstrętnego gwałtu dopuścił się onegdaj we Lwowie służący, leżący 22 lat, na cześćce swoich służbodawców, leżący lat sześć załedwie. Dziecko jest bliższe śmierci.

Nowa poczta otwartą będzie 5 bm. w Skorniatynie pod Borszczowem.

Imatrykulacja na wszechnicy Jagiellońskiej nowych uczniów odbyła się we wtorek rano w Collegium Novum. Uroczystość rozpoczął przemową rektor Jakubowski, który zachęcał młodzież do pracy na polu naukowym. Na pierwszy rok zapisało się na medycynę 33 słuchaczów i 5 słuchaczek, na teologię 27 słuchaczów, na prawo 192 słuchaczów, na filozofię 155 słuchaczów i 10 słuchaczek.

Wiedeński targ na bydło. Z Wiednia 4 bm. telegrafują nam: Wczoraj zjawiła się deputacja reżników wiedeńskich u namiestnika z prośbą o poparcie jej żądań, między którymi znajduje się przeniesienie opłaty podatku konsumcyjnego na sprzedawcę bydła, otwarcie granicy rumuńskiej itd. Namiestnik hr. Kiemannowski oświadczył, że deputacja obrała nieszczyśliwą porę dla wystąpienia ze swoimi żądaniami. Deputacja chce poza obrębem ustaw, niejako w drodze presji życzenia swoje przeprowadzić. Namiestnik zaznaczył, że nie ma pełnomocnictwa do złożenia reżników oświadczenie, ostrzegł jednak reżników przed obraną taktyką i podniósł ponownie konieczność urzędowania wielkich reżni. W końcu raz jeszcze zwrócił uwagę reżników, że żądania ich sprzeciwiają się obecnym przepisom targowym.

Wiener Allg. Ztg. donosi, że po przyjęciu deputacji u namiestnika jakoteż u burmistrza Lugera, nastąpił uspokojenie wśród reżników, którzy zaczęli też na nowo kupować bydło na targu wiedeńskim.

Przewodniczący stowarzyszenia reżników wystosował na placu targowym (Centralviehmarkt) do reżników mowę, w której proklamuje koniec bojkotu i wzywa ich do tego, żeby już czynili zakupy. Prezes stowarzyszenia masarzy uznał to i nazwał złamaniem umowy z dnia poprzedniego, zazwazwał jednak również masarzy do czynienia zakupów.

Z kompetentnej strony pochodzący komunikat wskazuje na to, że rząd w sprawie aprowizacji uwzględnił zawsze interesy reżników i oświadcza, że reżnicy zapoznają zupełnie przypadającą im w udziale właściwą funkcję publiczną, a z tego powodu i intencje rządu wobec nich. Wybrany przez reżników środek gwałtowny jest krokiem nieodpowiednim do zmuszenia rządu, iżby wniknął w żądania reżników, gdyż wobec takich wypadków zadaniem każdego rządu byłoby postarać się o uregulowanie zaopatrzania Wiednia mięsem. W danym wypadku musiałby każdy rząd poczynić odpowiednie zarządzenia, przyczem naturalnie nie mogłoby być mowy o uwzględnieniu specjalnym interesów reżników.

Austriackie biuro centralne dla ochrony interesów rolnictwa i leśnictwa, wniosło z okazji zamknięcia traktatów handlowych w imieniu należących doń stowarzyszeń rolniczych energiczny protest u rządu przeciwko żądaniom reżników i masarzy co do centralnej targowicy bydła.

Mowa ministra Hartla. Z Wiednia 4 bm. telegrafują nam: Urzędowa *Wiener Abendst.* ogłasza dosłowny tekst mowy ministra oświaty Hartla wygłoszonej z okazji jubileuszu uniwersytetu w Czerniowcach. Minister zaczął od historii powstania uniwersytetu, który założenie swe zawdzięcza setnej rocznicy należenia do Austrii. Mowa podniosła następnie, że kraj ten, zamieszkały przez rozmaite narodowości otrzymał przez założenie wszechnicy również dobrodziejstwa niemieckiej kultury i wiedzy, tak, że synowie jego mieli możność wykształcenia się dla czynienia zadość również potrzebom lokalnym jak i interesom naro-

dowym, ale zawsze mając na oku dobro całego państwa.

Dalej omawiał minister obszernie cele uniwersytetu i jako najwyższy z tych celów wskazał szukanie prawdy w duchu akademickim, który nie dba o korzyści zewnętrzne i doprowadza do przekonania, że właśnie w najwyższych kwestiach, które poruszają umysły ludzkie, niemożliwe jest osiągnięcie zupełnego porozumienia, a uspokojenie dać może tylko wzajemna tolerancja.

To pielęgnowanie ducha prawdy doprowadzić powinno zarówno pod względem narodowym jak i politycznym do stopniowego wyrównania interesów sprzecznych i utorować drogę życiu duchowemu, które zapewni swobodny rozwój właściwościom każdego narodu i szczepu. Mowca zakończył starem życzeniem: *vivat, crescat, floreat!*

Sprawa Daszyńskiego. *Przebieg* lwowski dowiaduje się, iż Daszyńskiemu dlatego minister sprawiedliwości odczytał karę więzienia, bo Daszyński faktycznie wniósł prośbę do cesarza o ulaskawienie go. *Przebieg* też powiada, iż *Naprzód*, *Stowo Polskie* i tutti quanti dlatego nie nie wspominają w całej tej aferze o prośbie Daszyńskiego wniesionej do cesarza, aby Daszyńskiego nie przedstawiać w oczach tłumu towarzyszy jako pokornego pokutnika.

Sprawa docenta filozofii dr. Lutosławskiego. Z Krakowa telefonowano nam 4 bm: W niektórych dziennikach lwowskich pojawiły się artykuły o sprawie profesora Lutosławskiego i o uchwale akademickiego wiecu. Otóż według osiągniętych w kancelarii senatu informacji, senat akademicki uniwersytetu Jagiellońskiego sprawę profesora Lutosławskiego się dotychczas nie zajmował, dalej prof. Lutosławski nie wyjechał do Wiednia, lecz do Wrocławia celem poratowania zdrowia. Dodać należy, że jak donoszą dzienniki poznańskie, prof. Lutosławski w przeddzień przez Poznań, wygłosił tam odczyt o Dantem.

Grecko-orientalny biskup czerniowiecki ks. Czuperkowiec ciężko zachorował.

Wybory praskich wiceburmistrzów. Z Pragi telegrafują nam 4 bm: Ponowne wybory dwóch wiceburmistrzów przeszły znowu bez rezultatu, ponieważ młodocieszy członkowie rady miejskiej po rozbiurciu się rokowań kompromisowych ze starszocieszami oddali kartki do głosowania niewypełnione. Dziś znowu odbywać się będą wybory.

Echo Dreyfusady. Z Paryża telegrafują nam 4 bm: Przed sądem przysięgłych rozpoczął się wczoraj proces wdowy po pułkowniku Henry, przeciw Reinachowi. Publiczność zebrała się w sali bardzo licznie. Zjawienie się Reinacha, jakoteż licznych świadków, między nimi generała Mercier, byłego ministra wojny Cavaignaca, generała Rogeta, znanych z procesu Dreyfusa, nie dało powodu do żadnych zajęć. Na wstępie zastępcy generalnego prokuratora oświadczył, że uważa sąd przysięgłych za niewłaściwy w tej sprawie, która należy przed policyjną poprawczą. Po krótkiej naradzie trybunał uznał się jednak kompetentnym, a zastępcy generalnego, o prokuratora zgłosił z tego powodu zażalenie nieważności.

Fabryki Kruppowskie. Z Berlina 4 bm. telegrafują nam: Dzienniki donoszą: Zarząd fabryk Kruppa w Essen oświadcza, że zupełnie bezpodstawne są doniesienia dzienników o rzekomem oddaleniu ze służby 5000 robotników, owszem liczba robotników we fabrykach Kruppa jest obecnie o 110 większą, niż w dniu 1 lipca.

Huragan w Stambule. Z Konstantynopola 4 bm. telegrafują nam: W sobotę w nocy szalał tu i w okolicy silny huragan. Kilka żaglowców i bark zatopiono, a dwa parowce rozbiły się. Oprócz tego zerwała woda kilka pomostów do ładowania i zniszczyła mnóstwo towarów. Strat w ludziach nie ma żadnych. Z powodu huraganu runęły wprawdzie 4 domy, przyczem 18 osób zaspanych zostało gruzami, wszyscy jednak zdolali się wyratować.

Powszechne wykłady uniwersyteckie. Środa 5 grudnia: Zakład chemiczny (Długosza 6) godz. 7. Prof. dr. B. Radziński „O wodzie i powietrzu”. Szkoła realna (Kamienka 3) godz. 7. Prof. dr. I. Szpilman: „Hygiena żywienia”

Dla biednych chorych dzieci w lwowskim szpitalu św. Zofii na gwiazdkę podarki w pieniądzu — gotowe ubrania (dla chłopców i dziewcząt do lat 12) zabawki itp. uprasza się nadysłać na ręce drowej J. Schramowej ulica Sykstuska 22.

Czytelnia ludowa. Zarząd główny krak. towarzystwa Oświaty Ludowej uzupełnił 20 bezpłatnych czytelni ludowych w Płazowicach i Polance Wielkiej pod Białą, Klaju pod Bochnią, Paczółtowicach pod Chrzanowem, Sufczyńce pod Brzeskim, Wójtowie pod Gorlicami, Gawuszo-wicach pod Niskim, Dolnej Wsi pod Myślenicami, Grochowicach pod Przemyślem, Chechłach pod Przemyślem, Gwoźnicy Górnej i Lubli pod Strzyżowem, Mikulicach pod Tarnopolem, Głęboicach, Jaroszwicach, Zygodowicach i Choczni pod Wadowicami, Kameszynie Rychwałdzie i Soli pod Żywcem. Ogółem uzupełnił zarząd główny w tym roku 155 czytelni 9652 książkami wartości 7580 kor.

Miejski Zakład wodociągowy zwraca niniejszem uwagę pt. właścicieli domów, że z nastaniem mrozów należy ubezpieczyć przed zamrażaniem założone odgałęzienia do domów od miejskiego wodociągu. W tym celu okna piwniczne należy zamurować, a jeżeliby pomimo tego zachodziła obawa, że wodociąg może zamarać, należy izolować rurę od mrozu przez opierzenie desek i osypanie suchym popiołem, lub trocinami. Zaniedbanie tego ubezpieczenia spowodować może powódz w piwnicy i niepotrzebne koszty.

Kalendarz.

We środę 5 grudnia Sabby Opata — Fylmona.

Wschód słońca 5 grudnia o godzinie 7 min. 40, zachód o godz. 4 min. —

We czwartek 6 grudnia Mikołaja B. — Amfilokija.

Wschód słońca 6 grudnia o godzinie 7 m. 41, zachód o godz. 4 m. 00.

OFIARY.

Na odbudowanie klasztoru w Częstochowie złożyli w naszej administracji WPan A. Terlikowski 10 koron. WPan T. K. 2 korony.

Nowości na sezon jesienny poleca Magazyn Schayerów we Lwowie.

Colosseum. Codziennie wielkie przedstawienie. W niedzielę i święta dwa przedstawienia. Co piątku High-Life. Sensacyjny program, przewyższający wszystkie dotychczasowe. *Alaski tresowane joki, lwy morskie i konie morskie.* *Ferres Durval's* gimnastyka na 5 rekach. *Hermanas Aquileras* hiszpańskie tancerki. *The 3 Froward's* elektr. muzyczna kuznia. *Fred et Rick* komiczny akt ekscentr. *Ella Myra* subretka. *Charles, Beata and Little Hermance*, scena żonglerska. *Tyrolskie dzieci cudowne*, tercet. *Rid*, ze swoimi zagadkowymi lalkami. Bilety wcześniej się do nabycia w biurze dzienników Ploha.

Sztuki piękne.

Repertuar lwowskiego teatru miejskiego:
We środę po raz 1 „Czerwona toga” sztuka w 4 aktach M. Brieuxa.

We czwartek po raz pierwszy „W studni” opera komiczna w 1 akcie Sabiny, muzyka W. Blodeka.

„Mąż od biedy” komedia w 1 akcie Józefa Bliznińskiego.

„Wesele przy latarniach” operetka w 1 akcie J. Offenbacha.

W piątek po raz drugi „Czerwona toga” sztuka w 4 aktach M. Brieuxa.

Z teatru. Dyrygent opery lwowskiej p. Ludwik Czelański wystosował w dniu wczorajszym do dyrektora p. Pawlikowskiego pismo z prośbą o udzielenie mu dymisy, w którym oświadcza co następuje: „W obec ekscesów zaszłych na ostatnich przedstawieniach operowych i wobec demonstracji przeciwko przeciwko mnie, jako kierownikowi opery aranżowanych, nie poczuwając się do winy, a nie chcąc w tym przybytku polskiej sztuki, którą WPan dyrektor tak ukochał, a którą ja kochać się nauczyłem, być przyczyną rozterek i za ciężką mi pracę odbierać objawy niechęci i nieufności, upraszam niniejszym WPana dyrektora o zwolnienie mnie z zajmowanego dotąd stanowiska. Zapewniłem, że wynoszę stąd najmilniejsze wspomnienia i głęboki szacunek dla osoby Wgo Pana dyrektora i jego genialnej artystycznej działalności i kreślę się z prawdziwym poważaniem Ludwik Czelański”.

Dyrektor teatru czuje się obowiązany do uzupełnienia tego pisma wyjaśnić, że konflikt pomiędzy dyrektorem Czelańskim a panem Myszą i jego wielbicielami wywołany został jedynie rozporządzeniem dyrektora, zakazującym w operze wszelkich bisów. Staraniem dyrektora teatru będzie konflikt ten załagodzić.

A teraz od redakcji słówko. P. Czelański sprawę traktował za obojętną i stąd całe nieporozumienie. Pan Mysza jest za wielkim spiewakiem, aby za niego publiczność się nie ujęła, p. Czelański jest za zdolnym kapelmistrzem, aby go mógł dyrektor teatru poświęcić dla znakomitego nawet artysty, choćby z tego względu, że stanowisko jego wobec innych byłoby zachwiane. Wyraziłmy onegdaj nadzieję, że panowie ci w imię dobra sztuki porozumieją się, a dyrektor teatru udzieli sankcji temu porozumieniu. Dziś komunikat kierownictwa teatru utwierdza nas tylko w przekonaniu, że wszyscy odczuwają potrzebę, aby dla dobra rzeczy blady spór został załagodzony i w tem właśnie upatrujemy zrozu mienie szlachetnej misji podniesienia i utrzymania na właściwym stanowisku naszej opery.

Ziemia karmicielka.

Czem jest ziemia, karmicielka nasza, jak powstała, z czego się składa, co się dzieje w jej łonie?

Ta masa którą deptamy stopami, ma swe tajemnice. Dużo umysłów pierwszorzędnych badało je i bada dotąd, a owoce tych badań to potężna dzwignia dobrobytu.

Ziemia urodzajna powstała dzięki długowiekowemu działaniu wody i powietrza na twardą skorupę naszej planety.

Atmosfera, ciepło, deszcz rozkruszają opokę, a rzeki i strumienie splukują produkty wietrze nia z wyniosłości na doliny i niosą je aż do morza.

Góry niszczą powoli, a niziny i dna morskie pokrywają się coraz to grubszymi warstwami. Niedługo morze ustąpi miejsca lądom i wówczas owe warstwy gliny, ilu, łupków, obnaży się i wytworzy się ziemia w pospolitem znaczeniu tego wyrazu.

Istnieje bardzo wiele gatunków ziemi, zależnie od jej składu chemicznego i własności fizycznych. Odróżniamy glebę właściwą, gdzie żyją rośliny i pogłębia, dokąd pług nie zawsze dobiega, ale skład duże drzewa i niektóre niekropienne rośliny czerpią pokarm długimi korzeniami.

Ziemia normalnie powinna zawierać oprócz soli mineralnych, około 53 części na sto gliny, 43 piasku, 2 do 3 wapna i tyleż próchnicy. Istnieją też grunty i takich najwięcej, gdzie przeważa ten lub ów składnik, a więc gliniaste, piaszczyste itd.

Ziemia posiada nieocenione dla rolnika i często dziwne własności, a mianowicie zdolność absorbcyjną, pozwalającą jej wchłaniać i zatrzymywać niezbędne do życia roślin substancje, przepuszczalność, porowatość, mniejszą lub większą zdolność zatrzymywania ciepła etc. Zawiera ona netylko materię stałą, ale i wodę i powietrze, te dwa czynniki wzrostu roślin pierwszorzędnej wagi. Można by sądzić iż grunt normalnego składu chemicznego, obdarzony wszelkimi pożądanymi własnościami musi być i urodzajny. A to nieprawda — ziemia sarowa dopóty nie będzie rodziła, dopóki jej nie zapłodnią pewne fermenty.

Ostatnie badania wykryły, że w łonie ziemi gnieżdżą się liczne gatunki bakterij i że te drobne istoty spełniają olbrzymie działania, niezbędne do prosperowania świata roślinnego, a więc

i utrzymania rodzaju ludzkiego. Od dawien dawna lamano sobie głowy, skąd się bierze w nieuprawionych ziemiach azot w formie przyswojonej przez rośliny. Teraz wiemy, że wydzielają go bakterie.

One najprzód rozkładają (gnicie) substancje białkowe, przyczem się tworzy amoniak, niezbędny na pożywienie dla roślin, amoniak jednak dzięki bakteriom nitrytowym przechodzi w kwas azotowy, a jeszcze inne bakterie, azotowe, przeobrażają go w kwas azotny, który z wapnem i innymi substancjami daje sole używane na pokarm przez rośliny.

Istnieją też bakterie żyjące do spółki (współżycie) z roślinami, czerpiące wprost z powietrza azot i oddające go motylkowatym roślinom n. p. łubinowi w zamian za węglowodany.

Tak więc ta ukochana przez rolnika i przez nas wszystkich z całego serca ziemia karmicielka, to jakby istota żywa, pulsująca, oddychająca i laboratorium, gdzie przyroda wykonuje w cichości szereg prac, zdążających do podtrzymania życia. I myślimy z niej powstała, a umierając wrócimy w jej macierzyńskie objęcia, ustępując miejsca innym istotom.

Handel terminowy.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Wiedeń 4 grudnia.

Na onegdajszym posiedzeniu ankiety o handlu terminowym oświadczył prof. Górski, że jego projekt opodatkowania ma tylko na celu ograniczenie gry terminowej. Jeżeli kto zaręczy, że nie stanie się na zakazie giełdowej gry terminowej, lecz że przeprowadzi się także inne wymienione przez mowę zarządzenia, to i on życzy sobie zniesienia giełdowej gry handlu terminowego.

Ekspert Horowitz znajduje, że niektóre załe p. Górskiego są słusznymi i że niektóre postanowienia i zyczenia z powodu ich stylizacji dają powód do błędnego tłumaczenia. Dlatego należy ich stylizację odmienić.

Ekspert Landesberger zgadza się z Górskim co do potrzeby reformy zyczańców, oraz w większej części z zapatrywaniami i stanowiskiem, z jakiego i.a. sprawę zapatrywać się należy.

Ekspert Schwitter stoi na stanowisku eksperta dr. Weissa i wita z radością to, że wierność i wiara postawione mają być na czele reformy zyczańców giełdowych.

Ekspert Górski wyraża radość z powodu, iż jego inicjatywa co do konieczności dokładnej reformy zyczańców giełdowych i uregulowania ich na nowo przekonała wielką część interesowanych.

Przewodniczący szef sekcyny br. Beck oświadcza, że obrady tego rodzaju są dla przyszłości osobliwie cenne i podnosi przytem zasługi Górskiego.

Ekspert Weishut wyraża podziękowanie prezydium a ekspert Weiss dziękuje prof. Górskiemu imieniem kół handlowców.

Ekspert Tollinger podnosi zasługi eksperta Sanda około interesów rolniczych i prosi rząd o działanie w tym kierunku, żeby komisya w której brak dotąd przedstawiciela rolnictwa, uzupełniona została przez dobor eksperta Sanda.

Szef sekcyny Beck odpowiada, że komisyę uważa za coś co się nie da już zmienić, że jednak uznaje niezmordowaną działalność eksperta Sanda.

Na tem posiedzenie zamknięto. We czwartek rozpocznie się przesłuchanie ostatniej grupy ekspertów

Sejm węgierski.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Budapeszt 4 grudnia.

Obie izby sejm węgierskiego zgromadziły się dziś na wspólne posiedzenie celem dokonania wyboru drugiego wielkiego strażnika koronnego. Prezes gabinetu Szell przedłożył najwyższy reskrypt, zawierający cztery propozycje; a mianowicie cesarz proponuje jako kandydatów na powyższą godność tajnych radców hr. Belę Szechenyiego, hr. Samuela Josikiego i br. Gejzra Podmanickiego oraz członka izby magnatów Franciszka Karapa. Następnie posiedzenie przerwano, a po powtórnym otwarciu wezwał prezydent, hr. Csaky, do przystąpienia do wyborów.

Na to rozległy się żywe oklaski i wołania „Eljen hr. Szech nyl!” Partya ludowa aklamowała br. Josikiego, podczas gdy na najskrajniejszej lewicy obwoływano p. Karapa.

Przewodniczący oświadczył na to, że najzupełniej widoczna jest poważna większość za hr. Szechenyim, a ponieważ nikt nie wniósł imienia głosowania, ogłosił wybór hr. Beli Szechenyiego jako dokonyany przez aklamację. (Wołania Eljen!). Po autentyfikowaniu protokołu wyborów, posiedzenie na godzinę przerwano.

Telegramy i telefonematy.

Berlin 4 grudnia.

Jak donosi „Nordd. Allg. Ztg.” w miejscy ks. Radolina ambasador niemiecki w Petersburgu zamianowany zostanie dotychczasowy poseł niemiecki w Brukseli Alvensleben.

Londyn 4 grudnia.

Wezorem odbyło się pierwsze formalne posiedzenie nowego parlamentu angielskiego. Mowa tronowa wygłoszona zostanie prawdopodobnie we czwartek.

Paryz 4 grudnia.

Izba deputowanych przyjęła na posiedzeniu popołudniowym projekt ustawy w przedmiocie reformy podatków od napojów i uchwałała podwyższenie cła od alkoholu na 228 franków.

Kanea 4 grudnia.

Przybyły tu trzy pancerniki rosyjskie i dwa torpedowce.

Reims 4 grudnia.

Sędzia pokoju zasądził kardynała Langenieux i kler jego dycezyi na karę pieniężną za przekroczenie wydanego przez radę miejską zakazu chodzenia w dzień zaduszny procesy na mieście.

Waszyngton 4 grudnia.

W izbie reprezentantów wniósł rząd przedłożenie w przedmiocie reorganizacji wojska.

Car chory.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Litwadya 4 grudnia.

Biuletyn wydany wczoraj o godzinie 11 przed południem opiewa: Car przeżył wczorajszy dzień i noc ubiegłą bardzo dobrze. O godz. 9 wieczorem temperatura wynosiła 36,6, puls 72. Dziś rano stan subiektywny był bardzo zadowolający. Apetyt i siły przybierają. Temperatura poranna wynosiła 36,3, puls 66.

Kruger w Niemczech.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Kolonia 4 grudnia.

Podług ostatnich dyspozycji prezydent Kruger we czwartek przed południem uda się stąd do Haagi.

Kolonia 4 grudnia.

Wezorem popołudniu przyjął Kruger posła Tschirsekky, który przyniósł mu podziękowanie cesarza niemieckiego za telegram Krugera z Herbesthal.

Anglia i Transvaal.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Londyn 4 grudnia.

Lord Kitchener telegrafuje z Bloemfonteinu dnia 1 grudnia: Paget w swym dokładnym sprawozdaniu tak opisuje walkę stoczoną dnia 29 listopada: Boerowie otrzymali o 6 po południu posiłki, poczem zaatakowali z energią angielską linię bojową. Odparci z ciężkimi stratami, opuścili w nocy swe stanowiska. Po stronie angielskiej padł pułkownik Lloyd i 13 żołnierzy a 10 oficerów i 59 ludzi jeździ rannych. Paget następnego rana zajął opuszczone przez nieprzyjaciół stanowisko, a jazda urządziła pościg za Boerami.

Capetown 4 grudnia.

Jak słychać z kół półurzędowych, w najbliższym czasie ogłoszonym będzie prawo wojenne w koloniach Przylądka. Władze odmawiają w tej sprawie wszelkich wyjaśnień i informacji.

W Chinach.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Berlin 4 grudnia.

Hr. Waldersee donosi z Pekinu pod datą onegdajszą: Po wywiezieniu flagi niemieckiej na grobach dynastji Ming i ukaraniu kilku wsi okolicznych za wymordowanie chrześcijan, oddział niemiecki wrócił do Pekinu. Ekspedycja do Kalgan miała wielkie powodzenie. Kilka tysięcy regularnych wojsk chińskich rozpozdzono. Uciekli one z prowincji Czili do Szansi.

Tientsin 4 grudnia.

Słychać tu, że cztery kompanie wojsk niemieckich o 35 mil na zachód od Pao tingfu, znajdują się w bardzo krytycznym położeniu. Ośm kompanij francuskich z żywnością na trzy dni udało się 23 listopada na odsiecz. Na rozkaz rządu rosyjskiego Rosyanie wydadzą kolej Szanhaikwan-Pekin Niemcom. Odnosne dokumenty zostały już wezorem przedpołudniem podpisane.

Nowy Jork 4 grudnia.

Depesza z Pekinu z 2 grudnia przynosi następujące wiadomości: Wzrasta liczba powracających do miasta Chińczyków, zachowanie się ich jest przyjazne. W piątek puszczono stąd pierwszą od czasu obłożenia poselstw lokomotywę do Tientsinu; otwarcie linii dla ruchu ogólnego nastąpi ma 15 grudnia.

Londyn 4 grudnia.

„Standard” donosi z Tientsinu 2 bm: Krążą pogłoski o wzmaganiu się ruchu przeciw cudzoziemcom; słychać, że w całych Chinach formują się hordy ochotników, którzy otrzymują od rządu broń i amunicję.

Waszyngton 4 grudnia.

Ogłoszenie Mac Kinleya do kongresu jawi się bardzo obszernie wypadkami w

Chinach. Oprócz tych zawikłań stosunki Stanów Zjednoczonych z innymi mocarstwami były zadowolniające. Ogłoszenie znaczne lojalne zachowanie się wicekrólów w południowych prowincjach Chin energię tamtejszych konsułów i komendantów okrętów. Powołuje się dalej na amerykański okólnik z 3 lipca br., który zawierał określenie stanowiska Ameryki w kwestji chińskiej. Polityka Ameryki polega na tem, że rząd Stanów chce utrzymać terytorjalną i administracyjną niezawisłość Chin zarazem pragnie bronić praw mocarstw i uzyskać otwarcie wolnego handlu w Chinach dla całego świata. Ameryka zgodziła się na projekt rosyjski, dotyczący przywrócenia władzy cesarskiej w Pekinie, ponieważ uważa to za najlepszy środek uregulowania na stałe stosunków w Chinach.

Należy żądać przykłądnego i odstraszającego ukarania winnych, ale jedynie w granicach racjonalnych i na podstawie sprawiedliwości. Co się tyczy wynagrodzenia szkód i strat, rząd amerykański sądzi, że najlepszym byłoby wynagrodzenie we formie lepszej gwarancji za bezpieczeństwo życia i praw cudzoziemców jakoteż we formie otwarcia Chin dla handlu całego świata. Ogłoszenie wyraża się za oddaniem sprawy wynagrodzenia pod sąd rozjemczy. W końcu zajmuje się oświadczeniem waluty w Ameryce i wyraża się za równowagą między złotem a srebrem. Co się tyczy wreszcie Filipinów wskazuje na to, że Ameryka stara się gorliwie zaprowadzić tam ostateczny ład i spokój na gruncie zupełnej swobody.

Ogłoszenie to powiada w jednym ustępie, że gdy w Austro-Węgrzech w wypadkach aresztowania naturalizowanych obywateli amerykańskich, którzy od służby wojskowej w Austro-Węgrzech wrzekomo się usunęli, zachowano pełną zaufania lojalność i dotyczących obywateli od tego obowiązku uwolniono — w kilku znowu wypadkach zarządzone wydalanie takich indywiduów, których obecność uznał rząd austro-węgierski jako wywierającą szkodliwy wpływ. W tych ostatnich wypadkach poczyniono u wspomnianego rządu odpowiednie kroki.

Dział ekonomiczny.

— Kasa oszczędności miasta Tarnopola. Ruch wkładów w listopadzie 1900. Stan wkładów 41,2 proc. z 31 października 1900 kor. 4.729.061,32. W listopadzie 1900 włożono na 878 książeczek kor. 269.559,28. Razem kor. 4.998.620,60. W listopadzie 1900 zwrocono z 774 książeczek kor. 296.961,79. Stan z dniem 30 listopada 1900 kor. 4.701.658,81. Książeczek w obiegu 7049. Podatek rentowy od wkładów kasa opłaca z własnych funduszy.

— Lwowska dyrekcyja kolei państwowych. Z dniem 30 listopada 1900 zaprowadzony został na szlaku kolejowym Hadikfalva-Brodina pociąg mieszany nr. 2859, który od dnia powyższego począwszy kursuje każdego piątku z Hadikfalwy do Brodiny. Rozkład jazdy tego pociągu zawarty jest w dotyczącym ogłoszeniu plakatowym planu jazdy.

— Żegluga po Dunaju. Wiedeń 4 grudnia. (Tel. „Gaz. Nar.”) Na dzisiejszem walnem zgromadzeniu towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju przyjęto do wiadomości sprawozdanie zarządu i uchwalono wniosek przedłożenia dotychczasowej umowy z rządem na 1 rok.

— Wiedeń 3 grudnia. (Tel. „Gaz. Nar.”) Stan banku austro-węgierskiego z d. 30 listopada 1900: banknoty w obiegu 1.422.927.000 (w porównaniu z poprzednim tygodniem więcej o 13.512.000) — rezerwa kruszcowa 1.216.895.000 (więcej o 2.272.000), po celi wekslowy: 388.244.000 (więcej o 2.218.000) — lombard papierów: 60.511.000 (więcej o 2.247.000) — banknoty wolne od podatków: 125.112.000 (mniej o 11.556.000).

Wiadomości giełdowe.

Lwów, dnia 4 Grudnia 1900.

Akcyje za sztukę: Kolei gal. Karola Ludwika po 200 zł. m. k. 424 — do 430 —. Kolei Lwowsko-Czern.-Jaskiej po 200 zł. w. a. 531 — 541 —. Banku hipotecznego po 200 zł. w. a. 635 — do 655 —. Akcyje garbarni rzeszowskiej po 200 zł. — do 150 zł.

Listy zastawne na 100 zł.: Banku hipot. gal. 4% koronowe 89-90 do 90-60. 5% z 10% prem. 109-30 do 110 —. 4 1/2% los w 50 latich 98-30 do 99 —. Banku krajowego 4 1/2% los. w 51 latich 98-50 do 99-20. Banku krajowego 4 1/2% los. w 57 latich 92 — do 92-70. Towarz. kredyt. gal. ziem. 4% (I. emisja) 92-50 do 93-20. 4 1/2% los. w 41 latich 92-20 do 92-90. 4 1/2% los. w 56 latich 91 — do 91-70.

Obblig. za 100 zł. Gali funduszu propinac. neg. 4% 95-50 do 96-20. Lwowskiego funduszu propinacijnego 5% 100-50 c. 100-70. Kom. banku kraj. 5% w. a. II. em. — do 101-20. Pożyczka krajowa 6% w. a. 102 — do —, 4 1/2% 98-50 do 99-20. 4% obligacyje kolejowe Banku krajowego 92 — do 92-70 za 100 nom.

Losy. Losy miasta Krakowa 77-50 do 79-50. Losy miasta Stanisławowa 145 — do —. Monety. Dukat cesarski 11-33 do 11-50. Napoleonor od 19-10 do 19-40. Polimpieral — do —. Rubel rosyjski srebrny 2-53 — do 2-57 —. Rubel rosyjski papierowy 2-53-50 do 2-55-70 100 marek niemieckich 117-40 do 118 —.

Ważniejsze zmiany kursów w ostatnim tygodniu były następujące:

Kursa giełdy wiedeńskiej notowane są w cyfrach procentowych. 17 listop. 1 grudnia
Renta papierowa 96-10 98-25
Austriacka renta koron. 98-30 98-35
Renta srebrna 97-90 97-75

Renta złota	115-45	116-15
4 proc. węg. renta złota	115-20	115-10
Węg. renta koronowa	90-85	91-35
Anglobanki	270 —	272-50
Zakład kredytowy	656 50	673 75
Węg. bank kredytowy	665 —	675-50
Bank związkowy	467 —	468-50
Austr. węg. bank	1692 —	1694 —
Unionbanki	544 —	544 —
Austr. zakł. kred. ziemsk.	865 —	882 —
Länderbanki	407-50	409-50
Alpiay	434-25	461-50
Nordbank	6210 —	6200 —
Austr. kol. pól. zachod.	457 —	465 —
Kolej doliny Łaby	467 —	475 —
Kolej państwowa	658-25	668 —
Kolej południowa	114 —	113 —
Tramwaj wiedeński	—	—
Marki papierowe	117 72 1/2	117 70

— Berlin d. 4 grudnia. Zamknięcie giełdy: Banknoty austriackie 85 05 (podług obliczenia procentowego). Spirytus 45-40. Austriackie kredyty —, Disc. Commandit —.

— Paryz d. 4 grudnia. Giełda wieczorna. Trzy procentowa renta 101-57. Mąka 26 —.

— Frankfurt d. 4 grudnia. Giełda wieczorna. Austriackie kredyty 212-40. Kolej państwowa —, Alpiay —, Disconto 180-30. Laura 204 —.

Wiedeń d. 4 grudnia. (Telegram „Gazety Narodowej”). Zamknięcie giełdy od godz. 2 minut 30 po południu. Akcyje austr. zakł. kredyt. 676 —, węg. zakładu kredyt. 680 —, Anglobanku 271 —, Unionbanku 550 —. Banku dla krajów koronnych 412 —, Bankvereinu 468 50, Bodencreditu 882 —, Gal. Banku hipot. —, kolei państw. 668-50, kolei południowej 112-50, tramwaju A. 250 —, B. 244 —, kolei Elbethal 475 —, kolei północnej —, kolei czerniowieckiej —, alpiay 454-50, Rima Murauya 496 —, pragskiego towarz. żel. 1705, fabryki broni 288 —, tureckie tytoniowe 294 —, oblig. węg. indemniz. 91-50, renta majowa 98-40, austr. renta koronowa 98-45, węg. renta koronowa 91-65, 56 let. listy tow. kredyt. ziemsk. 91-25, 4-procent. listy banku krajow. 92 —, 4 1/2 procent. listy banku krajow. 98-50, 4-procent listy banku hipotecznego 89-50, 4 1/2 procent. listy banku hipot. 109-50, 4-procent. galic. obligac. propinac. 92-75, 4-procent. galic. pożyczka kraj. z 1898 r. 95-35, 4-procent. pożyczka m. Lwowa 88 —, losy tureckie 108 —, marki 117-60, ruble 254-50.

Z rynków towarowych.

Lwów dnia 4 grudnia. (Przedruk z urzędu wej „Gazety Lwowskiej”). Pszenica gotowa 14-80 do 15 —, pszenica gotowa nowa 14-20 do 14-60, żyto gotowe 12-50 do 13 —, żyto gotowe na terminy 12-40 do 13 —, owoce obrotowy gotowy 12-20 do 12-90, owoce na terminy 11-50 do 12 —, jęczmień pastewny 10 — do 11 —, jęczmień brow. 12-50 do 13-40, groch do gotowania 14-50 do 24 —, wyka —, do —, nasienie linaue — do —, nasienie konopne —, bob — do —, bobik 11-60 do 12-40, hreczka — do —, koniczyzna czerwona galicyjska 110 — do 130 —, biała 70 — do 120 —, tymotka 38 — do 48 —, szwedzka — do —, kukurudza stara — do —, nowa — do —, chmiel stary — do —, nowy za 65 kilo — da —, rzepak 26-50 do 27 —, groch pastewny 12 — do 13 —.

Spirytus loco za 50 litr. gotowy 35-50 do 36 — na terminy 32-50 do 33 —, warranty — do —.

— Wiedeń d. 4 grudnia. Cukier (spokojuje) 25-60 do —, Nafta galicyjska 39-35 do 41-35. Spirytus 41 — do —.

Wiedeń dnia 4 grudnia.

Kurs w koronach i po 50 kłgr.

Notowano pszenicę na wiosnę 7-76 do 7-77, żyto na wiosnę 7-61 do 7-62, kukurudza na listopad 0 — do 0 —, na maj-czerw. 5-22 do 5-23, owoce na wiosnę 5-88 do 5-89, rzepak na styczeń-luty 0 — do 0 —, sierpień-wrzesień 0 — do 0 —, olej rzepakowy na styczeń-kwiecień 0 — do 0 —.

Uspokobienie silne.

Stan powietrza: zimno.

Budapeszt dnia 4 grudnia.

Kurs w koronach i po 50 kłgr.

Notowano pszenicę na kwiecień 7-47 do 7-48, na październik 7-65 do 7-66, żyto na kwiecień 7-17 do 7-18, owoce na kwiec.

